

СЛОВО НА ПРЕЗИДЕНТА РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ

Уважаеми господин заместник-председател на Народното събрание,
Уважаеми господин министър,
Уважаеми господин председател на Върховния касационен съд,
Уважаеми членове на Конституционния съд и на Висшия съдебен съвет,
Ваши Превъзходителства,
Дами и господа,

За мен е чест да ви поздравя със 135-ата годишнина от създаването на Върховния касационен съд – най-висшата съдебна инстанция в България. Създаването му скоро след Освобождението, при възстановяване на независимата българска държава, безспорно е едно от големите постижения в изграждането и утвърждаването на държавността и правовия ред в страната.

Казват, че правосъдието, раздавано на всекиго, е било първата потребност на човешкото общество и съдебната власт в този смисъл е толкова стара, колкото е старо самото общество. Правосъдието, осъществявано при спазване на принципа за върховенство на правото, е изключително важно за българското общество днес. За последните години ние успяхме в голяма степен да променим законите, да въведем европейските правила, но все още, за съжаление, сме далеч от европейските стандарти за справедливост. А защо е така, е ясно на всички вас, на всички нас – защото правова държава, върховенство на закона са възможни единствено ако имаме независим съд, който да ги брани. Това ни казва Венецианската комисия наскоро, това ни казват нашите партньори от ЕС, това очакват българските граждани. Българските политици са длъжници на всеки честен магистрат, защото повече от четвърт век не успяват да осигурят в пълна степен на съдебната система най-важното – нейната независимост. И днес, когато Народното събрание обсъжда и гласува промени в основния закон, за съжаление, виждаме същото – цената на политическия компромис се оказва именно независимостта на съда. Надявам се, че все повече български политици ще осъзнават важността на този въпрос и ще го поставят над своите собствени партийни интереси. От това зависят успехът на всички останали реформи и просперитетът и благосъстоянието на нацията.

Конституцията на страната от 1991 г. заложи важните принципи за разделение на властите и независимост на съдебната система не като самоцел, а като гаранция, че правосъдието ще се осъществява в интерес на народа. Практиката ни показва, че не е достатъчно тези принципи да бъдат само записани в Конституцията. Трябва истински да вярваме в тях и да ги отстояваме ежедневно.

Прокламираната независимост на съдебната власт в Конституцията не означава, че в България сме достигнали високите стандарти на върховенство на правото на развитите демократични общества. Равносметката днес трябва да се базира на това дали сме намерили най-доброто решение, което да гарантира разделението на властите, както и независимостта на съдебната система и власт. Повече от две десетилетия се пишат стратегии и отчети, а междувременно сме достигнали безпрецедентно ниско доверие на гражданите в системата на правораздаване. Няколко поредни правителства идват със заявката за реформа, резултатите обаче все още не са задоволителни. Отговорните институции трябва да работим заедно за създаването на всички необходими предпоставки, за да имаме истински независима, ефективна и безпристрастна съдебна система, такава система, която да върне на гражданите усещането за справедливост.

Като държавен глава приветствах постигнатото широко политическо съгласие за промени в Конституцията с цел разделянето на Висшия съдебен съвет на две колегии и засилване ролята на Инспектората. Но и многократно призовавах народните представители да продължат усилията за реализиране на тези и други демократични идеи, включително отмяната на тайното гласуване. Не може да не признаем, че една от най-важните заявени промени – за начина на разделяне на колегиите във ВСС, не бе реализирана по начин, който да спечели пълното доверие на магистратите и обществото. Народното събрание се съобрази избирателно с част от препоръките на Венецианската комисия за разделяне на Висшия съдебен съвет на две колегии, но не и с тази да дадем превес в колегиата на съдиите на пряко избраните от съдии техни колеги.

Направеното е стъпка напред в реформата, но не и очакваният от обществото краен резултат. Промените се случват бавно и трудно, а трябва да ги ускорим. Очаквам реформата да не свършва дотук. Има още много работа за вършене и аз ще разчитам на всеки един от вас да бъде активен, да защитава позициите си смело и аргументирано. Разчитайте на мен за подкрепа на всяко добро предложение в рамките на моите конституционни правомощия, което може да допринесе за продължаване на реформата. Защото България има крещяща нужда от независима и добре работеща съдебна система. Това искат и очакват и българските граждани, това иска бизнесът, това очакват инвеститорите и партньорите.

Уважаеми дами и господа,

Върховният касационен съд като последна инстанция е призван да осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища. Дейността му е гарант, че демократичните принципи и защитата на правата на човека се отстояват от справедлив, обективен и безпристрастен съд. Убеден съм, че достойнството на съдебната власт и доверието в нея зависят от достойнствата на всеки един магистрат – съдии, прокурори и следователи. Като държавен глава уважавам всекидневните усилия на всеки един от вас за повишаване на доверието в системата.

Вярвам, че независимата съдебна власт е следствие от независими магистрати, подчиняващи се единствено на духа и разпоредбите на закона. Конституционната независимост на съдията се проявява в това, че той е служител само на закона. Независимостта означава свобода от зависимости, но не и безконтролност. Когато правораздавателите, не забравяйте, че законът стои над съдията. Пожелавам на всеки от вас да има сила ежедневно да отстоява своята независимост и заедно да се противопоставяте на всеки опит за влияние върху вътрешното ви убеждение, върху ялната ви позиция, изградени само въз основа на морала и закона. Бъдете непримирими към тези, които не притежават висок морал, човешки добродетели и юридическа компетентност.

Позволете ми още веднъж да ви поздравя и да ви пожелаая здраве, лични и професионални успехи!

Искам да ви пожелаая да имате смелостта, гражданската позиция да продължите напред по начина, по който тръгнахте. Да носите с достойнство този бял шал, който символизира отдадеността на всеки от вас на закона и на справедливостта в държавата и в обществото. Носете ги достойно и нека вашите смели дела и добри резултати се множат! Успех!

Честит празник!

15 декември 2015 г.